

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/140/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314213900
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8314213900.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlady Simkovej v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, právne zastúpený Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanej C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/X, P., o zaplatenie 191,83 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12C/58/2015-31 zo dňa 27.02.2015 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 150,- Eur s príslušenstvom.

Žalobca ne má p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 41,83 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne od 27.09.2013 do zaplatenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Ďalším výrokom v prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie sumy 150,- Eur s príslušenstvom zamietol.

Tretím výrokom vyslovil, že žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil ust. § 44 ods.1, 2, § 43 ods.12 zákona č. 351/2001 Z.z. o elektronických komunikáciách, podľa ust. § 517 ods.1,2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.), podľa ust. § 3 ods.1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 a podľa ust. § 53 ods.1,2, 4,5 a § 544 ods.1,2 Občianskeho zákonníka a podľa článku 4 až 6 Smernice Rady č.93/13/EHS z 05.04.1995 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Súd prvého stupňa konštatoval, že z dôkazov predložených zo strany žalobcu vyplýva, že medzi žalobcom a žalovanou došlo k uzavretiu zmluvy o poskytovaní elektronických služieb dňa 09.05.2013 s tým, že bolo preukázané, že žalovaná porušila podmienky zmluvy a nezaplatila poskytnuté služby za mesiace 05/2013 - 06/2013 v celkovej výške 41,83 Eur. Z tohto dôvodu súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi túto sumu.

Je nepochybné, že žalovaná sa dostala do omeškania so zaplatením svojho záväzku v časti o zaplatenie 41,83 Eur a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania. Súd priznal žalobcovi podľa ustanovenia

§ 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z.

Žalobca sa ďalej domáhal aj zaplata zmluvnej pokuty v celkovej výške 150,- Eur s poukázaním na dohodu o zmluvnej pokute v Dodatku, a to v čl. 2 bod 2.5 písm. b.

Procesnému súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. 08. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 06. 2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 08. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 09. 05. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejme aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluvách o pripojení, týkajúce sa zmluvných pokút považuje súd za nekalú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly nekalých podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy.

Tak, ako je dojednaná zmluvná pokuta v zmluvách o pripojení, ju považuje súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty.

Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať.

Súd taktiež prihliadal k ostatným podmienkam zmluvy, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať poskytnutú výšku úveru a v prípade predčasného ukončenia zmluvy garantovať návratnosť prostriedkov. Zmluvná pokuta však súbežne neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Súd prvého stupňa ďalej poukázal na doplňujúce formálne oznámenie Európskej komisie zo dňa 27.11.2008 č. 2007/2495.

V danom prípade žalobca pre prípad porušenia zmluvných podmienok dojednal ako sankciu zmluvnú pokutu v celkovej sume 150 eur. Takto určená výška zmluvnej pokuty je v rozpore s dobrými mravmi, preto súd aj v takejto výške v tejto časti žalobu zamietol, nakoľko v prípade jeho vyhovenia by nielen porušil zákon, princípy súkromného práva (princíp proporcionality), ale došlo by tak aj k porušeniu záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii. Z neplatnej zmluvnej podmienky teda nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť. Preto súd žalobu o plnenie zmluvnej pokuty zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade mala v konaní väčší úspech žalovaná, pretože žaloba o zaplata sumy 150,- Eur s príslušenstvom bola zamietnutá, avšak žalovanej žiadne trovy nevznikli, preto súd žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku a to proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu o zaplataenie sumy 150,- Eur s príslušenstvom zamietol a proti výroku o trovách konania podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zaviazže žalovanú na zaplataenie sumy 150,- Eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 150,- Eur od 2.09.2013 do zaplataenia a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 126,11 Eur, ktoré pozostávajú zo zaplataeného súdneho poplatku za návrh 16,50 Eur, súdneho poplatku za odvolanie 16,50 Eur a trov právneho zastúpenia 93,11 Eur.

Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. a skutočnosť, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. Tvrdil, že maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Žalobca jasne a zrozumiteľne uviedol, že pri uzavretí dodatku poskytol žalovanej ako účastníkovi telekomunikačnej služby zvýhodnenie spočívajúce v poskytnutí zľavy z hodnoty mobilného telefónu. V ustanovení článku 1, bod 1.1 Dodatku k zmluve č. A 6964834 je uvedené, že predmetom dodatku je predaj mobilného telefónu Samsung Galaxi AC so zľavou jeho spotrebiteľskej ceny za kúpnu cenu 14,99 Eur a že bežná maloobchodná cena za ktorú žalobca predmetný mobilný telefón predáva, pokiaľ sa so záujem o kúpu nedohodne na podmienkach uvedených v dodatku je 164,99 Eur. Žalovaná mala možnosť voľby či si kúpi mobilný telefón za riadnu maloobchodnú cenu 164,99 Eur bez akýchkoľvek ďalších záväzkov alebo si kúpi mobilný telefón za zníženú cenu 14,99 Eur, teda so zľavou z kúpnej ceny vo výške 150,- Eur na základe dodatku a po dohodnutú dobu viazanosti zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom ako aktívny užívateľ služieb a bude platiť riadne a včas ceny za poskytnuté telekomunikačné služby. Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje, či došlo k porušeniu zmluvných povinností po uzavretí dodatku, alebo pred uplynutím doby viazanosti v priebehu posledných 6 mesiacov do uplynutia doby viazanosti. Ak pri dohodnutej doby viazanosti 24 mesiacov dohoda o zmluvnej pokute rozlišovala čas porušenia zmluvných povinností od počiatku, teda či došlo k porušeniu zmluvných povinností v 1., 2., 3. a v každom ďalšom nasledujúcom mesiaci až po 24 mesiac po uzavretí dodatku, dohoda v zmluvnej pokute by prestala plniť svoju funkciu. Žalobca má za to, že dojednanie zmluvnej pokuty, ako aj jej výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Dôvodom uzavretia dodatku bola pre žalovanú možnosť získať za výhodnú cenu mobilný telefón. Vzhľadom na výhodu, ktorú žalovaná na základe uzatvorenia dodatku k zmluve získala, je výška dohodnutej zmluvnej pokuty primeraná objektívne nespôsobilá poškodiť žalovanú ako spotrebiteľa. Zároveň žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 172/2007, podľa ktorého primeranosť výšky zmluvnej pokuty treba posúdiť v každom prípade individuálne.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v rozsahu sumy 150,- Eur s príslušenstvom v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 18.05.2016 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zvažiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu

spotrebiteľa podľa článku 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ust. § 53 ods. 1 veta prvá OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (40a OZ), preto išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Výška zmluvnej pokuty v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb bola stanovená ako rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou mobilného telefónu a kúpnu cenou, za ktorú žalobca odpredal mobilný telefón žalovanému a patrila za porušenie konkrétne vymenovaných zmluvných povinností, čo je zrejme z článku 2 bodu 2.5 dodatku. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinností zo strany spotrebiteľa je neakceptovateľné. Na tom nemení nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri zmluvnej pokute zohľadniť časový aspekt porušenia zmluvných povinností, pričom k znižovaniu výšky zmluvnej pokuty dochádzalo až v prípade porušenia zmluvných povinností v posledných šiestich mesiacoch z celkovej 24 mesačnej doby viazanosti. Pri takomto dojednaní spotrebiteľ mal povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu v plnej výške pri porušení zmluvných povinností počas prvých osemnástich mesiacov doby viazanosti, čo nemožno označiť za primerané. Je rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti došlo v 1. mesiaci zmluvného vzťahu alebo v 18. mesiaci doby viazanosti. Okrem toho nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty jedine pri porušení zmluvných povinností v poslednej štvrtine zmluvného vzťahu, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške v prvých troch štvrtinách trvania zmluvného vzťahu.

Súd prvého stupňa vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. S odvolacími námietkami žalobcu sa odvolací súd vyporiadal vyššie.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 150,- Eur s príslušenstvom podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Neúspešný žalobca nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo a úspešný žalovaný

si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil. Preto odvolací súd vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.